

BRULEZ, Raymond, romancier, novellist, toneel-schrijver en criticus (Blankenberge 18 oktober 1895 - Brussel 17 augustus 1972).

Broer van Fernand en Lucien Brulez. Na humaniorastudie aan het atheneum te Elsene ging hij in 1912 Germaanse filologie studeren aan de Vrije Universiteit te Brussel, doch de oorlog brak deze studie reeds in 1914 af. Na de oorlog bekleedde hij verscheidene functies tot hij in 1936 werd aange-steld als literair adviseur bij het Nationaal Instituut voor Radio-omroep te Brussel; van 1938 tot '40 was hij directeur van het programmasecretariaat; tijdens de bezettingsjaren 1940-'44: werkzaam bij het Commissariaat-Generaal voor Wederopbouw; van 1945 tot zijn pensionering in 1960: adjunct-directeur-generaal van de Vlaamse gesproken uit-zendingen van de Belgische Radio en Televisie.

Hoewel cultureel sterk Frans georiënteerd, is Bru-lez toch steeds een overtuigd flamingant geweest die zijn hele leven geijverd heeft voor ontplooiing en verdieping van het Vlaamse cultuurleven en de culturele integratie tussen Noord en Zuid. Zijn eerste roman, *André Terval* of *Inleiding tot een leven van gelijkmoedigheid*, waarin hij het psycho-logische portret tekent van de vooroorlogse jonge Vlaamse intellectueel, individualistisch nihilist en anarchist onder invloed van Vermeylens opstellen en Max Stirners *Der Einzige und sein Eigentm*, vond echter in 1919 bij de Vlaamse uitgevers nog geen genade, omdat men het werk niet Vlaams-gezind genoeg achtte. Met zijn narcistisch indivi-dualisme, verwoord in een ietwat gemaniëerde laat-19^e-eeuwse stijl, was hij een al te vreemde eend in de bijt van het na-oorlogse humanitaire expressionisme, een sociaal en ethisch geëngageer-de, strijdbare kunst. Het duurde tot 1930, dat het werk een uitgever vond, hoewel gelijkgerichte geest-verwanten van het tijdschrift 't Fonteintje er reeds fragmenten uit gepubliceerd hadden. Pas met de publikatie van de autobiografische vierdelige cyclus *Mijn woningen* (1950-'54), een kroniek van een halve eeuw leven in Vlaanderen op maatschappe-

lijk, politiek, geestelijk, religieus en sentimenteel gebied, trad er een kentering ten gunste op in de appreciatie van zijn autobiografische werken en voltairiaanse „contes philosophiques”.

Een onrechtvaardige bejegening door het Vlaamse lezers publiek trof deze oprechte Vlaming pijnlijk, die, ondanks de verfransende invloed van familie en school, resoluut voor de Nederlandse cultuur koos en reeds in 1910 met medeleerlingen als Max en Robert Lamberty op het atheneum een Vlaamsgezinde studentenkring stichtte De Vlaamsche Taalvrienden, en zijn eerste literaire schetsen publiceerde in het tijdschrift van de Vlaamse Brusselse atheneumstudenten, *De Goedendag*. Ook later treffen we Brulez vaak aan in het bestuur van Vlaamse culturele verenigingen of in de redactie van nieuwe tijdschriften: in 1932 sticht hij met zijn zwager Henri Cayman, Jozef Muls en Victor Leemans de tweemaandelijks studiereeks *De Zeshoek*, gewijd aan literatuur, kunst en sociale economie; van 1934 tot '36 verzorgt hij als opvolger van Marnix Gijsen de rubriek Nederlandse letteren bij het Franstalige te Brussel uitgegeven weekblad *Cassandra*; in 1936 behoort hij tot de stichters van de Brugse culturele kring de Maffia met de maandelijks reeks publikaties *De Garve*; hij zetelt in de redactie van *De Vlaamse Gids*, *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, *Het Boek van Nu* en schrijft recensies in talrijke Noord- en Zuidnederlandse kranten. Als directeur bij de BRT heeft hij de verspreiding van het ABN in Vlaanderen gestimuleerd en door de promotie van de Nederlandse literatuur via dit belangrijke communicatiemedium heeft hij bijgedragen tot de bevordering van de culturele eenheid van Noord en Zuid. Ondanks zijn vaak defaitistische uitlatingen over een gunstige afloop van de Vlaamse strijd heeft hij zich toch ten volle ervoor ingezet. Een officiële erkenning van zijn verdiensten kwam in 1960 door zijn benoeming tot lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde, waarvan hij in 1965 bestuurder was.

Sinds 1970 was hij ook lid van het IJzerbedevaartcomité.

WERKEN: *André Terval of Inleiding tot een leven van gelijkmoedigheid* (1930); - *De laatste verzoeking van Antonius* (1932); - *Sheherazade of literatuur als losprijs* (1932); - *De Noord-Nederlandse letterkunde sinds 1914* (1936); - *Novellen en schetsen* (1936); - *De schone slaapster* (toneel, 1936); - *Een mei - De klok* (1937); - *Ecrivains flamands d'aujourd'hui* (1938); - *Mijn woningen: Het Huis te Borgen* (1950); - *Het pakt der triumviren* (1951); - *De haven* (1952); - *De beste der werelden* (toneel, 1953); - *Het mirakel der rozen* (1954); - *De verschijning te Kallista* (1953); - *Diogeentjes* (1962); - *De toren van Lynkeus* (1969).

LITERATUUR: J. Kuypers, *Raymond Brulez, de gelijkmoedige beschouwer*, in *Verlagen en Mededelingen van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1960, p. 357-388); - K. Jonckheere, *Monografieën over Vlaamse letterkunde*, nr. 20 (1961); - J. Florquin, *Raymond Brulez*, in *Ten huize van...*, I (1962, p. 38-54); - J. de Ceulaer, *Te gast bij Vlaamse auteurs*, II (1962, p. 5-10); - P. de Wispelaere, *Raymond Brulez*, in *V.W.S.-cahiers, bibliotheek van de Westvlaamse letteren*, jg. 1, nr. 2 (1966, p. 1-4); - M. Galle, *In memoriam Raymond Brulez*, in *Dietsche Warande en Belfort*, jg. 117, nr. 10 (december 1972, p. 768-769).

RAYMOND VERVLIET